

La Mira, un periodisme fet a foc lent

El valor d'aturar-se, escoltar i construir un
relat amb sentit i profunditat

“El periodisme a foc lent és el que ens diferencia de la resta”

EDITORIAL

LA MIRA és un projecte que aposta per explicar la realitat en català a través de continguts de no-ficció, amb un estil reposat i una mirada personal que busca aprofundir en el territori i en les històries de la seva gent.

A banda del magazín, també desenvolupa continguts en diferents formats, com llibres, pòdcasts, peces audiovisuals i exposicions, ampliant així les maneres d'explicar aquestes històries. Paral·lelament, organitza dues cites anuals rellevants: els Premis Sonor, centrats en el pòdcast en català, i les jornades Miravisions, dedicades al fotoperiodisme.

Aquests esdeveniments serveixen per valorar la creació sonora i visual dels Països Catalans.

A més, treballen i desenvolupen temes que moltes vegades no tenen tanta visibilitat en mitjans més generalistes, així doncs, tenen una funció clau en la difusió de la cultura catalana, posant el focus en històries, personatges i tradicions de la nostra societat com a país, construint d'aquesta manera un relat propi i que es distingeix, preservant la memòria col·lectiva i atemporal. El fet de mostrar aquestes històries tan pròpies creen una sensació de comunitat cultural connectant els lectors directament amb el relat que s'explica.

Equip de redacció:

Laura Cases, Mariona Abella, Carla González, Abril Ruano, Maria Agafonova, Francesca Spagnuolo i Andrea Maggioni

Coordinació acadèmica i acompanyament docent:

Lluís Costa Fernàndez

Universitat
de Girona

Càtedra Hipòlit Nadal i Mallol
de periodisme i revistes en català

Revistes com La Mira tenen un pes molt important en la promoció i la divulgació de la llengua i la cultura catalana. Publicar continguts de qualitat en català, com és el seu cas, presentant reportatges en profunditat, cròniques o entrevistes, contribueixen a demostrar que la llengua és vàlida per tractar qualsevol mena de tema, d'actualitat, cultura, política o investigació periodística. El seu ús reivindica i reforça el seu ús social, en tots els àmbits.

No només l'utilitzen, sinó que el treballen amb cura estilística, apostant per un llenguatge elaborat i ric. Això contribueix a prestigiar la llengua i a allunyar-la de la idea que només serveix per a usos informals o locals.

A més, treballen i desenvolupen temes que moltes vegades no tenen tanta visibilitat en mitjans més generalistes, així doncs, tenen

Una funció clau en la difusió de la cultura catalana, posant el focus en històries, personatges i tradicions de la nostra societat com a país, construint d'aquesta manera un relat propi i que es distingeix, preservant la memòria col·lectiva i atemporal. El fet de mostrar aquestes històries tan pròpies creant una sensació de comunitat cultural connectant els lectors directament amb el relat que s'explica.

Així doncs no simplement donen visibilitat, si no que també apareix com a resistència cultural en un context de globalització tant de la llengua com de la cultura catalana. Revistes com La Mira actuen com a espais de resistència, mantenint viu el periodisme de qualitat en català, garantint una diversitat lingüística i cultural.

Cal tenir en compte que en ser una revista amb vocació

pausada i reflexiva o, com diuen ells, "*periodisme a foc lent*" afavoreix a una creació i investigació dels temes que es tracten molt més profunda amb el contingut i la llengua.

En l'àmbit de preservació i futur de la revista, sí que és veritat que estem en un punt de la societat on ha canviat molt la forma d'informar-se i el tipus d'informació que s'hi fa. Estem en un moment d'immediatesa informativa, hi ha una sobresaturació de continguts, els usuaris reben informació constantment, fet que provoca que sovint es consumeix la informació de manera superficial, sense contrastar ni aprofundir. En aquest sentit, revistes com les que estem analitzant, poden contribuir a recuperar aquesta credibilitat del periodisme mitjançant una bona base d'informació i tractament rigorós.

Si anem un pas més enllà, també podem entendre aquestes revistes com a espais de construcció de criteri. No només informen o expliquen històries, sinó que eduquen la mirada del lector. En un entorn on la informació circula molt ràpidament i sovint descontextualitzada, el fet d'oferir peces llargues, amb temps per matisar i contrastar fa que es formin lectors més crítics.

Quin futur creus que tenen revistes com La Mira en una societat tan marcada per aquesta immediatesa, i especialment tenint en compte que el periodisme d'investigació requereix aquest temps i aquest foc lent que heu estat comentant?

Als meus estudiants de periodisme sempre els dic que, si tens voluntat i ganes de continuar apostant per aquest format, acabes trobant tant el públic que et llegeix o t'escolta com també la manera de cofinançar i sostenir el projecte. Al cap i a la fi, un projecte que no és econòmicament viable no existeix. Per tant, el periodisme ha de ser viable, factible i mínimament rendible, perquè tothom pugui, simplement, pagar la seva hipoteca cada mes.

Continuo pensant que el periodisme és imprescindible i que ho continuarà sent. Potser evolucionarà el format i la manera com expliquem les històries, però la necessitat de narrar i d'escoltar històries no desapareixerà. Ens adaptarem a la realitat, com sempre hem fet, però no desapareixerem com a professió.

Ara hi ha grans amenaces, com la idea que aviat les històries les escriurà la intel·ligència artificial. Però, com trobarà la IA l'essència de comunicar determinades realitats? Al final, el valor del periodisme rau precisament en aquesta essència: en la mirada concreta i única que cada periodista pot aportar.

A més, sempre hi ha hagut discursos catastrofistes: que si els diaris en paper desapareixeran... De moment, encara hi són. És cert que probablement evolucionaran, potser veurem diaris impresos només els caps de setmana, convertits en dossiers més elaborats, amb continguts més profunds i reposats. O potser el diari diari serà cada cop més breu, mentre que les edicions setmanals seran més completes i reflexives.

La revista La Mira és un mitjà especialitzat en reportatges en profunditat i periodisme d'investigació en català. Es va crear l'any 2018, de manera que porta entre set i vuit anys en actiu.

Els continguts destaquen pel seu estil clar, estructurat i professional, a més del seu ús acurat del llenguatge. Sovint incorporen testimonis directes, dades verificades i context històric, elements que aporten credibilitat a la informació. Hi predominen els reportatges en profunditat sobre qüestions socials, culturals i històriques. No obstant això, també hi podem trobar entrevistes i algunes seccions fixes.

El to que utilitzen és formal però accessible, amb un estil narratiu cuidat. La revista es caracteritza per analitzar fets amb profunditat i rigor, dediquen el temps que sigui necessari per poder investigar, contrastar fonts i oferir una visió íntegra de la realitat. Busquen explicar històries amb detall, sovint amb un ritme pausat i reflexiu. Un dels fonaments és aquesta qualitat informativa, els seus continguts són reportatges extensos, elaborats amb detall i basats en una recerca precisa.

Dins del panorama mediàtic català, La Mira ofereix un tipus de periodisme menys habitual al que estem acostumats en l'actualitat. En una societat marcada per la rapidesa i la sobre informació, aquest sistema permet una lectura reflexiva i fomentada.

I ja que parlem d'aquesta immediatesa, teniu en compte les noves generacions, sabent que no consumeixen igual que les generacions tradicionals?

Sí, som conscients d'aquesta realitat i, per això, també ens adaptem als nous canals i formats de consum. Tenim presència a plataformes com TikTok i altres espais digitals on es mou el públic més jove, especialment aquells que arriben a la nostra revista a través de les xarxes socials.

Tot i això, si analitzem el nostre públic lector, la majoria se situa a partir dels 25-30 anys. Cal tenir en compte que el nostre model es basa en la subscripció, fet que pot limitar l'accés a determinats sectors, ja que no tothom es pot permetre una quota mensual.

Tot i tenir aquest model de subscripció, també publiquem un article gratuït cada setmana, fet que permet al públic accedir-hi i conèixer millor la revista. A partir d'aquí, si hi ha interès, es poden subscriure. Aquest sistema facilita que, sobretot, els joves, però també la resta de lectors, tinguin accés al contingut.

El dia a dia de trobar històries per La Mira m'ha demostrat que això que els joves no llegeixen tant, és molt relatiu.

“

A La Mira, fa poc vam fer una sèrie en què exploràvem la relació dels joves amb el català. Vam tenir l'oportunitat de conèixer, per exemple, un notari molt jove que treballa exclusivament en català, o una professora de Nou Barris amb la voluntat d'impartir totes les classes en aquesta llengua.

És a dir, la sèrie ens mostrava que moltes de les etiquetes que sovint es posen als joves, com ara que no llegeixen tant o que no tenen compromís amb determinades qüestions, no són del tot certes.

Potser la gent no entrarà directament a la revista des d'una pestanya de la web, sinó que ho farà a través de TikTok. Però hi acabaran arribant igualment, ja sigui a una història o a una entrevista.

Per això, nosaltres elaborem continguts com un resum setmanal en format vídeo per a Instagram o TikTok, on recollim els temes que hem publicat. Així, la gent pot descobrir continguts més enllà del que troba habitualment a les xarxes, i veure què els recomanem. També fem petites peces a TikTok amb els articles, perquè apareguin al seu timeline i cadascú pugui decidir què li interessa consumir en cada moment.

Més que saber exactament qui ens acabarà llegint, el que ens importa és que hi hagi lectors, perquè això és el que ens dona continuïtat. És cert que alguns temes poden interessar més a una generació que a una altra, però al final els interessos de la gent són diversos i canviants.

Creieu que el periodisme local i en català té prou suport i visibilitat en la nostra societat?

Jo crec que és una arma de doble fil. El periodisme local, sovint, no ha tingut el reconeixement que mereix, en part perquè tampoc ha disposat sempre dels recursos necessaris per desenvolupar determinats projectes amb tota la profunditat que voldria.

Penso que amb l'evolució del periodisme, s'ha demostrat que moltes històries locals poden arribar a tenir un impacte global. Amb pocs recursos, es poden treballar continguts de gran qualitat que transcendeixen més enllà d'un poble o d'una comarca.

"Nosaltres també ens adaptem a tot"
Magda Gregori

"Gràcies a la manera com ha evolucionat el periodisme s'ha demostrat que grans històries locals poden ser molt globals"
Magda Gregori

El que podria semblar un inconvenient —viure en un món molt globalitzat i amb pocs recursos—, si ho girem, pot acabar sent una oportunitat. Precisament des de mitjans molt locals es pot fer molt bon periodisme.

És cert que encara no té tot el reconeixement que mereix, però de cara al futur jo ho veig com una gran oportunitat. El periodisme local t'obliga a tocar totes les tecles: fer una mica de tot, aprendre constantment i adaptar-te.

Això, més enllà de ser una gran escola professional, també et fa créixer com a persona i com a periodista. I, a més, pot obrir portes reals a nivell laboral.

Llavors, això de dir "no, perquè és un diari petit" o "perquè és una revista"... jo diria: aprofiteu-ho. Perquè és allà on fareu històries, creareu contactes i començareu a construir una xarxa que després us obrirà noves portes.

I, com deia, aprendràs moltíssim, perquè amb pocs recursos tens l'obligació d'espavilar-te contínuament. Per això sempre dic als estudiants: aprofiteu el gran coneixement que us pot aportar treballar en mitjans locals. És un espai on podeu fer carrera i on realment hi ha oportunitats laborals.

Per tant, no desaprofiteu aquesta oportunitat que ofereix el periodisme local. I no penseu en aquella classificació de periodisme de primera i de segona, perquè avui dia és bastant absurda. Una història publicada en la revista més local pot tenir una gran transcendència. Si està ben feta, ben treballada i ben documentada, no té cap sentit considerar-la de "segona".

El cicle de conferències estava pensant per abordar diferents àmbits del periodisme en català, i hi havia una idea clara des del primer moment: el periodisme d'investigació havia de tenir-hi un espai. I quan es va pensar en una revista que presentés aquest model de periodisme més "a foc lent", van pensar amb La Mira.

El professor va definir-la com una de les revistes més referencials del país en aquest àmbit, un projecte que neix el 2018 amb la voluntat d'anar més enllà de la immediatesa. No competir per ser els primers, sinó per explicar millor. És a dir, no limitar-se al titular, sinó aprofundir en el contingut.

Quan va prendre la paraula Magda Gregori, directora de la revista, la primera pregunta que va llançar va ser la següent: Algú coneixia La Mira? El silenci a l'aula era implacable; no hi havia ni una mà aixecada. En comptes d'incomodar-se, ho va convertir en un punt de partida "Espero que avui, com a mínim, tingueu l'interès de veure què fem".

***"No es tracta només d'explicar què passa, sinó d'entendre per què passa",
Magda Gregori***

Gregori va explicar que l'objectiu del projecte era molt simple: explicar històries.

La Mira, al contrari dels mitjans més dominants per la rapidesa, publiquen 3 peces a la setmana; dos articles i una fotogaleria. 3 continguts que passen per un consell de redacció, investigació, treball amb fotografia, edició, correcció i revisió final abans de publicar.

La revista s'organitza en tres grans blocs conceptuals: històries, persones i visions; que defineixen el seu univers narratiu. Aquests tres eixos no només estructuraven els continguts de la revista, sinó que defineixen la manera de treballar el periodisme dins del projecte.

Aquests tres grans blocs corresponen a històries i vivències convertides en reportatges en profunditat, treballats amb cura, posant el focus en les visions i vivències.

Gregori ho deixa clar, "el periodisme que defensa La Mira no es pot fer a la distància", remarca que cal escoltar, observar, i entendre la història des de dins, "si no hi vas, si no ho veus, si no ho vius mínimament, és molt complicat explicar-ho bé". Aquestes paraules reforcen la seva idea i l'objectiu de la revista, fomentar un periodisme arrelat a la terra, proper i compromès amb la realitat que ens uneix com a país.

Un dels conceptes que més va repetir és que els seus temes "no caduquen". Defensen un periodisme que pugui ser llegit avui, d'aquí a sis mesos o d'aquí a dos anys sense perdre vigència. També explica que les històries neixen en pobles i converses petites, però reivindiquen la identitat com a país.

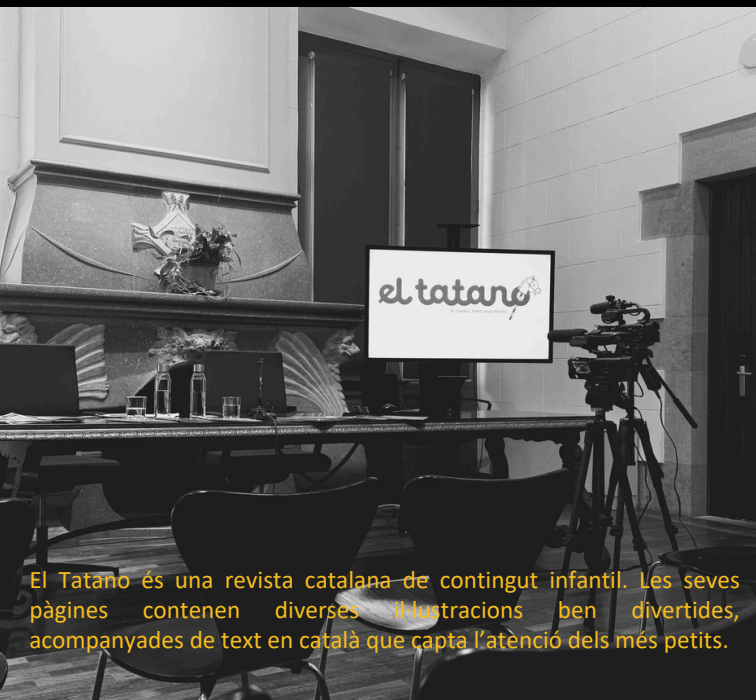
Però, és clar, aquesta aposta també implica temps, recursos i una manera de treballar que s'allunya dels ritmes accelerats de l'actualitat immediata de molts mitjans, o la "típica" demanda la qual estem acostumats avui en dia en la nostra societat.

Però, segons la directora, és precisament aquí on rau el valor diferencial del projecte, enmig d'un mar d'ecosistemes mediàtics saturats d'informació constant, La Mira reivindica el dret de parar, mirar i entendre, i és la del periodista explicar-ho amb la màxima cura possible.

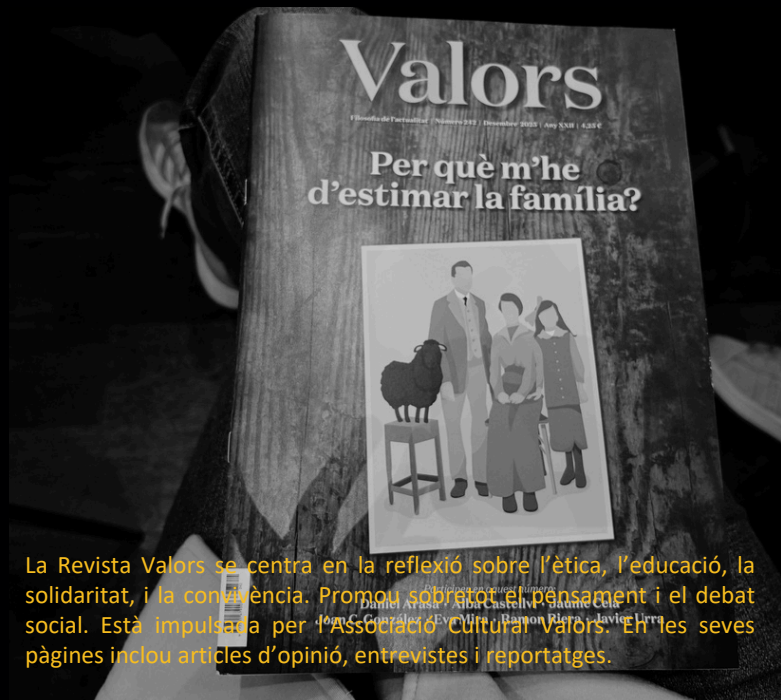
La xerrada va continuar amb exemples concrets de reportatges publicats, que evidencien aquesta voluntat de posar llum en històries que sovint queden fora d'aquesta agenda mediàtica habitual.

Un altre punt rellevant va ser el finançament. La revista combina subscripcions, publicitats institucional i privada, i l'organització d'esdeveniments culturals; "Fer periodisme en català és, en part, un acte de resistència. Però també una aposta professional que necessita sostenibilitat econòmica per existir".

La xerrada, doncs, no va ser només una presentació d'un projecte, sinó una defensa d'una manera d'entendre l'ofici amb temps, rigor, territori i sobretot la llengua. La Mira reivindica el dret a mirar dues vegades abans d'explicar.

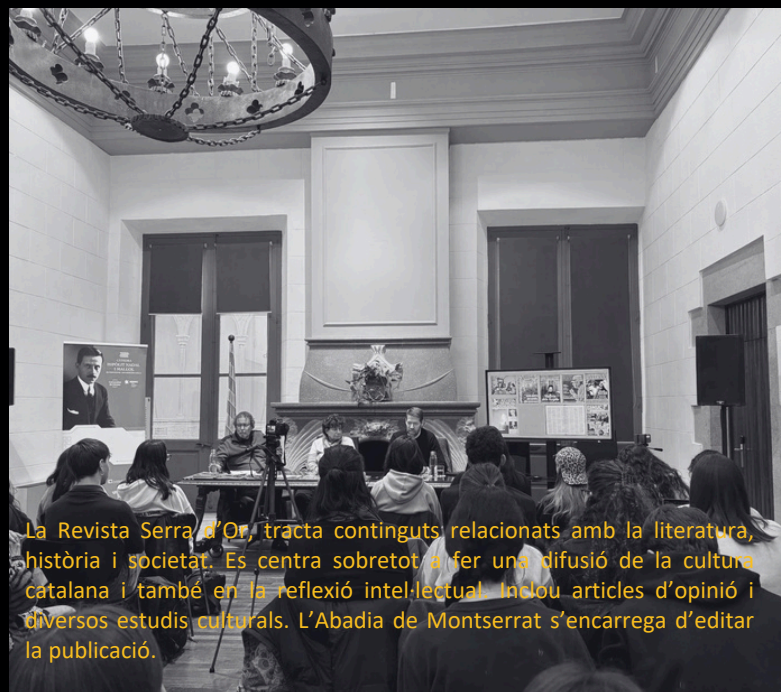
El Tatano és una revista catalana de contingut infantil. Les seves pàgines contenen diverses il·lustracions ben divertides, acompanyades de text en català que capta l'atenció dels més petits.

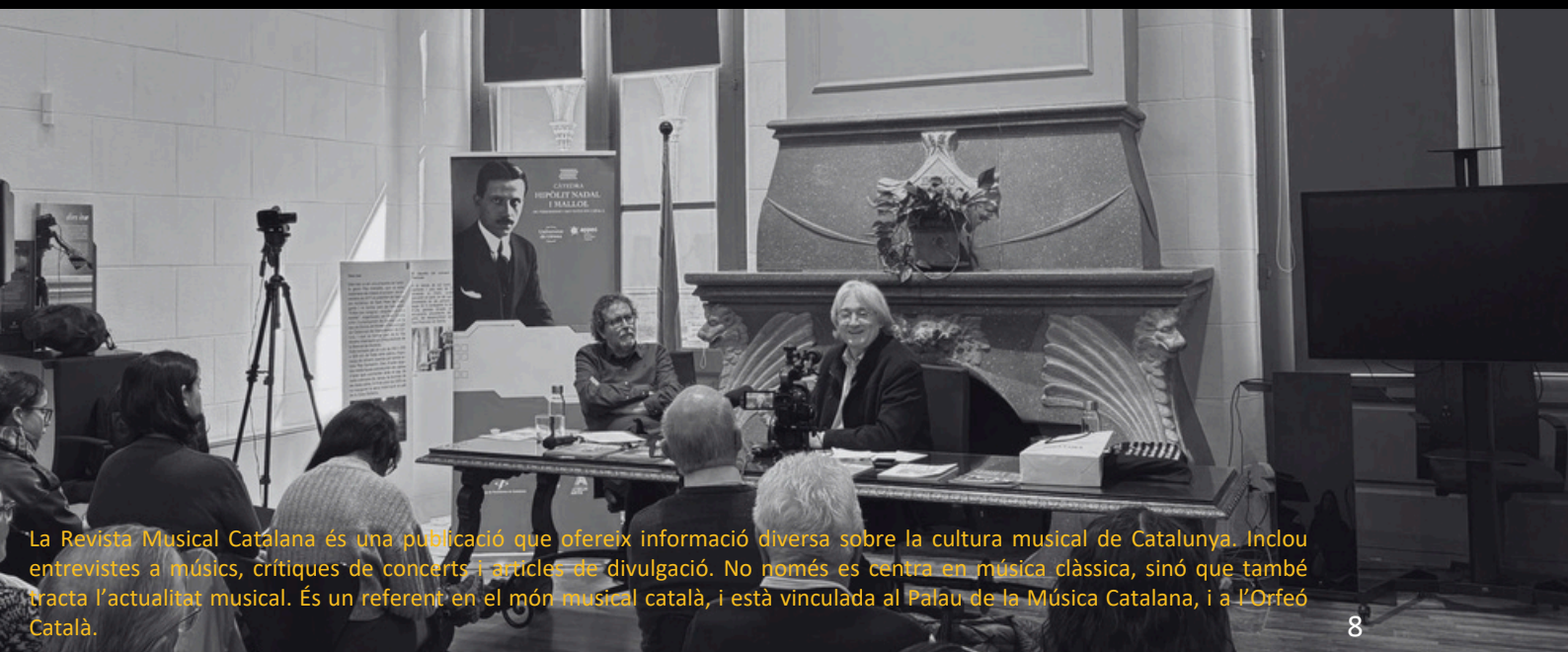
La Revista Valors se centra en la reflexió sobre l'ètica, l'educació, la solidaritat, i la consciència. Promou sobretot el pensament i el debat social. Està impulsada per l'Associació Cultural Valors. En les seves pàgines inclou articles d'opinió, entrevistes i reportatges.

La Revista Muntanya se centra en continguts relacionats amb el món de la muntanya i la natura. L'alpinisme, l'excursionisme, i l'escalada són els principals temes que tracta, conté articles i reportatges sobre paisatges i rutes. El Centre Excursionista de Catalunya s'encarrega d'editar-la.

La Revista Serra d'Or, tracta continguts relacionats amb la literatura, història i societat. Es centra sobretot a fer una difusió de la cultura catalana i també en la reflexió intel·lectual. Inclou articles d'opinió i diversos estudis culturals. L'Abadia de Montserrat s'encarrega d'editar la publicació.

La Revista Musical Catalana és una publicació que ofereix informació diversa sobre la cultura musical de Catalunya. Inclou entrevistes a músics, crítiques de concerts i articles de divulgació. No només es centra en música clàssica, sinó que també tracta l'actualitat musical. És un referent en el món musical català, i està vinculada al Palau de la Música Catalana, i a l'Orfeó Català.